

Slovenski dom

Stev. 205

V Ljubljani, ponedeljek 9. septembra 1940

Leto V

Madžarske čete mirno zasedajo Transilvanijo

Budimpešta, 8. septembra. MTI: Šef glavnega štaba je sinoči ob 20 sporočil: Madžarske čete so zavzele kraje, ki so določeni za 7. september. Črta, do katere so madžarske čete prišle, gre od Elles Siladija do Somlje Siladija, na Džendzifalvo in na Borgo. Prebivalstvo je povsod sprejelo naše čete z navdušenjem. Dne 8. septembra bomo zavzeli prelaz Kiralhago in mesta Krasna, Sibi, Deos in Betlem.

Bukarešta, 8. septembra. AA. DNB: Objavljeno je bilo službeno poročilo, ki pravi, da je bila v teku včerajšnjega dne izpraznjena tretja zona Erdeljske in predana Madžarski, kakor to določa sporazum.

Budimpešta, 8. septembra. MTI: Politični krogi v Budimpešti so z zadovoljstvom sprejeli na znanje, da je romunski tisk prenehal z napadi proti Madžarski in da je romunski tisk našel odgovarjajoči ton, ki odgovarja nameram novega romunskega predsednika vlade. Madžarski tisk je že davno poudarjal, da je pisanje listov eden od glavnih pogojev za dobre zveze sosesčine. V tem pogledu pa v Romuniji ni bilo sodelovanja. Sedaj pa je upanje, da bo poziv Antonescu imel povoljen uspeh.

Kar se tiče manifestacij proti Madžarski v nekaterih romunskih mestih, smatrajo v Budimpešti, da so te vesti pretirane in da ni mišljen noben diplomatski korak.

Bukarešta, 8. septembra. Rador: General Antonescu je izdal proglas, v katerem pravi, da bo poklical osebe, ki so krive, da je Romunija za-

bredla v siromaštvo in ponižanje ter da je izgubila ozemlje, na odgovornost.

Budimpešta, 8. septembra. MTI: Madžarska dobi po sporazumu 1840 km železniških prog normalnega tira in 400 km prog ozkega tira. Med drugimi vprašanji je važno tudi vprašanje zveze Sekrajeve z madžarskim železniškim omrežjem.

Zastopniki nemških organizacij na Madžarskem

Budimpešta, 8. septembra. Stefani: V zvezi z glasovi, ki se širijo, da so baje nemške čete korakale skozi Madžarsko proti Romuniji, se uradno sporoča, da gre v tem primeru za nekatere nemške funkcionarje, ki jim je madžarska vlada dovolila prehod, da bi se olajšalo vračanje Nemcev iz Besarabije. Poleg tega je madžarska vlada dovolila nekaterim nemškim funkcionarjem nekaterih organizacij narodnosocialistične stranke, da v gotovih mestih uredijo vprašanje prehrane Nemcev, ki potujejo iz Besarabije v Nemčijo. Ti funkcionarji smejo nositi uniforme.

Mussolini — Antonescu

Rim, 8. septembra. AA. Stefani: Duce je prejel brzojavko generala Antonescu sledeče vsebine: Ekselencia! Danes, ko se romunski narod ponovno svobodno dviga, vam pošilja zagotovilo in zaupanje v italijanski narod in njegovega vodjo.

Mussolini je odgovoril sledeče: Ekselencia! Za vaš pozdrav sem vam zelo hvaležen in vas prisrčno pozdravljam ter želim vašemu delu preporočila blagostanje in mir romunskemu narodu.

Bivši romunski kralj v Švici

Curih, 8. septembra. Reuter. Šef protokola švicarskega zunanjega ministrstva je včeraj zapustil Bern in odpoval v Lugano. Smatra se, da je šef protokola šel naproti bivšemu romunskemu kralju.

Bern, 8. septembra. o. Bivši romunski kralj Karol je danes popoldne pri Chiassu s svojim posebnim vlakom prekorčil švicarsko mejo. Na obmejni postaji je bivšega romunskega kralja pozdravil romunski poslanik v Bernu Guranescu, prav tako pa so ga pozdravili tudi zastopniki švicarske vlade. Vlak je imel deset vagonov romunskega dvornega vlaka in pa posebni jedilni voz. Kralj je odpoval v Lugano.

Bern, 8. sept. o. Bivši romunski kralj Karol je v Lugano iz dvornega vlaka izstopil v civilni obleki. Odšel je takoj v pripravljeni avtomobil, množica pa ga je pozdravljala. Kralj je smeje z mahanjem roke odzdravljala množico. V nekem hotelu so bile zanj rezervirane sobe samo za to noč. Ni še znano, kam bo kralj iz Lugana odpoval.

Berlin, 8. septembra. AA. DNB. Kakor običajno v poslednjem času, so tudi nočjo priletela angleška letala nad Nemčijo. Prvi oddelek je letel proti jugozahodu, drugi pa malo pozneje proti vzhodu, očitno proti Berlinu. Angleška letala pa so se morala zaradi hudega protiletalskega ognja vrniti. Značilno je, da po hudem naupdu na London, sinoči ni nobeno angleško letalo poskušalo napasti Berlina.

Moskva, 8. septembra. b. Po poročilih iz Berlina so zadnji angleški zračni napadi povzročili veliko škodo na raznih krajih mesta. Nekatere hiše so pogorele do tal.

Newyork, 8. septembra. b. Iz Newyorka poročajo, da se je sinoči izvršil velik angleški zračni napad na Berlin in okolice. Bombardiranje je trajalo dalj časa in je povzročilo znatno škodo.

Dim se vali iz Londona

Berlin, 8. septembra. AA. DNB: V tem trenutku (13.40) po berlinskem času se vrstijo novi napadi na angleško prestolnico. Val za valom prihajajo nemški bombniki in se zavijajo v dim, ki se širi nad Londonom. Nemški bombniki izdajajo odredene cilje z isto točnostjo kakor včeraj. Uspeh bombardiranja se vidi po velikih stebrih gostega dima in visokih plamenih. Angleški Spitfiri letijo na slepo sem ter tja skozi oblake dima. Prav tako strelja angleško protiletalsko topništvo na slepo nemška letala. Protiletalske granate eksplodirajo nad oblaki dima, ne da bi zadale cilj.

London, 8. septembra. AA. Reuter: Ob priliki bombardiranja nemških letal je padla neka bomba skozi cev za zračenje v nekem zaklonišču zahodnega dela Londona. V zaklonišču je bilo 1000 ljudi. Bomba je ubila 14 oseb, 45 pa jih je ranila. Prvo pomoč so nudili ranjenjem člani patulne obrambe, nato pa je hitro prišlo devet zdravnikov, čeprav so okrog padle bombe.

Boji v Sredozemlju in v Afriki

Nekje v Italiji, 8. septembra. Stefani. Poročilo glavnega štaba italijanske oborožene sile št. 95 se glasi: Neka naša podmornica je potopila neko angleško ladjo, ki je vršila patrolno službo v bližini Gibraltara. Naši bombniki so izvršili napad na arsenal, kjer so nastali požari. Zadelo so neko sovražno podmornico, ki je bila v zalivu. Sovražna letala so se spustila v borbo z našimi bombniki, pa so jih napadla naša lovška letala. Sovražnik je izgubil dve letali, od katerih je eno padlo na obalo, drugo pa v morje. Tretje letalo je bilo verjetno sestreljeno. Naša letala so se vsa vrnila v svoja oporišča.

V Rdečem morju so naše letalske sile napadle sovražnika. Zadata je bila neka sovražna ladja, katero je posadka zapustila. Neka druga formacija naših letal je bombardirala luko Aden in sestrelila v boju eno sovražno letalo. Na italijanski strani ni bilo izgub.

Nekje v Italiji, 8. septembra. AA. Stefani. Vrhovno poveljstvo je izdalo poročilo, ki pravi, da vlada na morju že tri dni velika burja in da je italijansko brodogradništvo iskalo povsod angleško brodogradništvo. Pri tem iskanju je naletelo na

ladjo »Flotze« pri otoku Candia. Toda sovražna ladja je hitro odplula v južni smeri in ker se je blizala noč, do borbe ni prišlo. Kljub veliki burji so italijanske ladje še naprej iskale sovražne ladje. Angleške ladje so se umaknile proti jugu in siso hotele stopiti v borbo.

Kairo, 8. septembra. Reuter. Poročilo vrhovne komande pravi, da je sovražnik izvršil tri napade na Mathinus, bilo je nekaj žrtev. V Palestini so sovražna letala bombardirala Hajfo, človeških žrtev pa ni bilo. Na ostalih frontah nič novega. Angleška letala so bombardirala progo Džibuti—Adis Abebo.

Kairo, 8. septembra. o. United Press poroča: Angleško sredozemsko vojno brodogradništvo je danes pripeljalo v egiptsko pristanišča največji konvoj vojnih potrebščin. Tak konvoj še ni prišel v Egipt, odkar je izbruhnila vojna. Konvoj je pripeljal okrepitve angleškim posadkam v Afriki. Prišel je iz Anglije in na vsej poti ni bil niti enkrat napaden. Poveljniki angleških ladij izjavljajo, da na vsej poti po Sredozemskem morju niso opazili nobene italijanske vojne ladje. Konvoj je pripeljal v Egipt več tisoč mož angleške vojske. Prišlo je tudi več sto avstralskih letalcev.

Nemško vojno poročilo

Berlin, 8. septembra. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo sporoča: Napad našega letalstva na važne objekte v Londonu so začeli v noči med 6. in 7. septembrom ter so se nadaljevali včeraj in ponoči. Ti napadi, ki so bili izvršeni z velikimi silami in z najtežjimi bombniki, so odgovor na nočne napade, ki so jih Angleži začeli zadnje tedne na našelja, mesta in mestne predele ter druge nevojaške cilje. Na industrijo, ki je v okraju Temze, je bilo vrženih okrog milijon kg bomb vseh kalibrov, ki so zadale razne objekte: trgovske ladje, doke, skladišča, električne, vodovodne in plinske centrale kakor tudi tovarne orožja in prometne naprave. Nemški lovci so z močnimi napadi očistili pot nemškim bombnikom. Drugi napadi so bili napirjeni proti velikim skladiščem bencina in dokov na Temzi, proti tovarnam razstreliv in proti letališčem pri Hovkinzu. Poleg tega so bombniki napadli industrijske in luške naprave v Liverpoolu, Manchesteru, Birminghmu, Cardufu, Bristolu, Portemouthu in na druga številna mesta.

Sovražna letala so ponoči ponovno letela nad Nemčijo. Val angleških bombnikov je krenil proti južni Nemčiji in metal poedine bombe, ki pa niso naredile nobene škode. — Drugi val angleških bombnikov je skušal leteti proti Berlinu, toda zaradi močne obrambe so se morala angleška letala vrniti in so metala bombe na slepo srečo. Bombe so poškodovale samo neke cerkev v Hammu.

Sovražnik je v teku včerajšnjih bitk izgubil 94 letal. 20 nemških letal se ni vrnilo. Neka nemška podmornica je torpedirala pet oboroženih sovražnih trgovskih ladij v skupni tonazi 33.400 ton in poškodovala v nekem konvoju šesto ladjo (4000 ton). V noči med 6. in 7. septembrom sta dva nemška borbeno čolna naletela na sovražni konvoj, ki so ga varovali rušilec. Ta dva čolna sta kljub obrambi sovražnika poškodovala težke tri ladje v skupni tonazi 11.000 ton in sta se nepoškodovano vrnili. Nemške pomorske sile so v čezmorskih vodah zaplenile neko sovražno trgovsko ladjo, ki so jo nemški mornarji potopili, ko jo je hotel rešiti neki angleški rušilec.

Turčija se je močno zavarovala

Carigrad, 8. septembra. o. Turško vrhovno poveljstvo je izdalo stroge varnostne uredbe, tako v evropski Turčiji, kakor tudi v Aziji. Promet potnikov v Turčijo in iz Turčije je dovoljen samo v smeri Carigrad—Odrin.

Pomen sprememb v francoski vladi

Vichy, 8. sept. Havas: Spremembe, ki so se izvršile v francoski vladi, nimajo nič skupnega z ministrskimi krizami, do katerih je prejel v Franciji večkrat prišlo. Do izpremembe je prišlo, da bi se povečala državna delavnost in da bi se dvignil ugled članov vlade. Avtoriteta Lavala se je povečala. Laval bo v bodoče predsedoval sejam vlade in skrbel za koordinacijo posameznih ministrstev. Vsi državni tajniki razen predsednika vlade bodo strokovnjaki. Izključeni so vsi bivši parlamentarci in ljudje, ki so nosili politično odgovornost.

Delavski tabor na Gori Ojki

Celje, 8. septembra. Danes se je zbralo okrog 900 delavcev na zborovanje na gori Ojki. Ob pol 11 je bila sv. maša z ljudskim petjem s spremljavo salezijanske godbe. Nato je imel verski govor g. Gregor Jožef. Popoldne se je pričelo versko zborovanje. Prisostvovali so delavci, prijatelji ZZD, naši narodni borci in prijatelji delavskega gibanja, celjski župan dr. Voršič, bivši poslanci g. Stehlovec, Teuschuh in Bitenc, banški svetnik Kuder, Novak in drugi. Delavstvo je z navdušenjem sprejelo pozdravna pisma obema slovenskima škofoma dr. Tomažiču in Rožmanu, predsedniku vlade Dragišu Cvetkoviču, ministru dr. Kreku, banu dr. Marku Natlačenju, prosvetnemu ministru dr. Korošcu. Zborovalce je nagovoril župan dr. Voršič. Govorila pa so še poslanci Stehlovec, Teuschuh in Kuder. Slovenska govora na taboru sta imela prof. Bitenc in Končan, oba iz Celja. Zborovanje so zaključili s himno »Povsod Bog«, ki jo je zaigrala salezijanska godba iz Celja pod vodstvom g. Doberška.

Posveti SDS v Belgradu

Belgrad, 8. septembra, m. V hotelu »Majestic« se je danes nadaljeval sestanek izvršilnega odbora SDS. Pred nadaljevanjem sestanka so vsi člani tega odbora odšli na grob pokojnega podpredsednika te politične skupine dr. Milana Kostića, kjer so na grob položili venec. Na sestanku izvršilnega odbora je bil za novega podpredsednika stranke izvoljen prota Dušan Krcmanović iz Banje Luke.

Za tem so na seji razpravljali o znanjem ter notranjem političnem položaju ter o raznih notranjih stranknih vprašanjih v smislu poročila, ki ga je na sestanku podal predsednik izvršilnega odbora SDS Večeslav Vilder. Na nocojšnji seji bodo člani izvršilnega odbora o svojem sestanku sestavili poročilo, ki ga bodo tekom jutrišnjega dne sporočili javnosti. Sestanka SDS so se udeležili med drugimi tudi dr. Šuklje iz Ljubljane ter Ljubenski in Maver iz Maribora.

Razstava slovenske likovne umetnosti v Zagrebu

Zagreb, 8. septembra. b. Danes ob 11 dopoldne se je v Domu likovnih umetnosti krajca Petra Osvoboditelja bila odprta razstava sodobne slovenske likovne umetnosti. Za razstavo vlada veliko zanimanje. Prisostvovali so predstavniki banske oblasti in številni kulturni delavci, posebno slikarji in kiparji. Razstavo je odprl Stane Kregar. Njegov govor so vsi navzoči pozdravili z izrednim odobravanjem. Razstavilo je svoja dela 12 slovenskih umetnikov. Razstavijo je že danes obiskalo veliko številno ljudje, ki so pokazali veliko zanimanje za likovno umetnost.

Plavalne tekme v Segedinu

Szegedin, 8. sept. b. Danes se je tukaj vršil plavalni dvoboj med Jugoslavijo in Madžarsko, ki se je končal z rezultatom 10:16. Tehnični rezultati so bili sledeči:

100 m hrbtno:	1. Ciganović (Jugoslavija)	1:12,4
2. Kováč (Madžarska)	1:14,6	
400 m prsto:	1. Tatos (Madžarska)	4:55,5
2. Žizsek (Jugoslavija)	5:09,4	
100 m prsto:	1. Elmer (Madžarska)	1:02,2
2. Pelhan (Jugoslavija)	1:03,0	
200 m prsto:	1. Cerer (Jugoslavija)	2:45,8 (nov jugoslovanski rekord)
2. Fabian (Jugosl.)	2:50,2	
4 × 100 m štafeta:	1. Madžarska	9:22,0
2. Jugoslavija	10:02,0	
3 × 100 m mešano:	1. Jugoslavija	3:27,0
2. Madžarska	3:31,8	

Potem je sledil waterpoolo, ki se je končal z rezultatom 2:0 za Jugoslavijo.

Ameriški parlament izglasoval splošno vojaško dolžnost

Washington, 8. sept. Reuter: Predstaviški dom je z 208 proti 200 glasovom sprejel zakonski predlog o splošni vojni obvezi in je svojo prejšnjo odločitev popravil v toliko, da se vpisovanje obveznikov odloži za mesec dni, da bi se dala nova pobuda za prostovoljni vpis.

Washington, 8. sept. DNB: Kakor poroča »Associated Press«, ameriški vojni krogi potrjujejo, da bo šlo 229 tankov v Kanado, ki bodo služili za šolanje. Ti tanki so bili uporabljeni v svetovni vojni in samo eden od teh je uporabljen. Vsi drugi so že zarjaveli in so potrebni popravila. Predaja tankov se bo izvršila na isti osnovi kakor izročitev rušilcev.

Tokio, 8. sept. Stefani: Japonski listi, zlasti »Niči Niči«, pišejo, da morajo Združene države biti pripravljene na posledice napetosti med USA

in Japonsko, ako nameravajo ustvariti svoje ambiciozne namere na Tihem oceanu, neupoštevajoč pri tem japonske interese.

Avizil, 8. septembra. AA. Reuter. V svojem govoru, ki ga je imel republikanski kandidat za predsednika USA Wilkie, je rekel med drugim:

Iskreno vam povem, da te države ne bom nikdar potegnili v evropsko vojno.

Predsednik Paragvaya žrtev letalske nesreče

Buenos Aires, 8. septembra. DNB. Zunanje ministrstvo Paragvaya je izdalo poročilo, ki pravi, da se je ob priliki letalske nesreče ubil predsednik republike. Podrobnih vesti še ni.

Nemščino, italijanščino in esperanto poučuje
pismenim potom
Jezikovna dopisna šola – St. Vid 72, nad Ljubljano

Učnina nizka. — Uspeh zagotovljen. — Zahtevajte prospekt! — Priložite znamko za odgovor.

»Spoštui očeta in mater!«

Koroški drobiž

Gospodarji smejo odslej za delavce iz bivše Poljske nakazovati v njihovo domovino prihranke iz leta 1939 brez posebnega deviznega dovoljenja. Potrebno pa je potrdilo delovnega urada za dobo zaposlitve in o višini nakazila. Poljedelski delavci smejo največ poslati 25 mark mesečno. Za te pošiljke so predvidene posebne poštne nakaznice.

O borbi šoferjev za zaščito njihovega stanu

Zaradi snajenja prostorov mestnega obrtnega oddelka v Gosposki ulici ta urad v torek in sredo 10. in 11. t. m. ne bo posloval za stranke.

Porast rojstev. Leta 1937 je bilo v Avstriji ro-
h 86.351, t. j. 12,8 živih novoročencev na tisoč
prebivalcev. V stari državi pa je znašalo število
porojencev pred prevzemom oblasti po narodnih
ralistih približno 14 na tisoč prebivalcev. Če
merjamo te številke z današnjimi podatki roj-
veliki Nemčiji, potem lahko ugotovimo le-
roj nemškega naroda na tem področju. Že da-
znaša število rojstev v državi 23,4 na tisoč, na
nagraškem in na Koroškem pa za prvo letoš-
četrtilje celo 31,4 na tisoč prebivalcev.

Ptui

države, pri današnjem izmožgavanju in zapo-
janju skušali prioriti svoje osnovne življenj-
pravice po načinu svojih sodrugov iz časa kmet-
uporov!

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek, 9. septembra: Serafina.
Torek, 10. septembra: Nikolaj Tol.

Obvestila

Kraljevska banska uprava — referat za kontrolno cen — objavlja: Vsem trgovskih obratov, ki bi ne vlagali prijav za odobritve cen po čl. 2. Uredbe o kontroli cen na tiskovinah, ki se dob. Pri kr. banski upravi, referatu za kontrolo cen in bi teh tiskovin ne izpolnili predpisno, se bodo prijave vratile v izpolnitve. Prijavi je priložiti istotako na tiskovini izpolnjen prepis. Originalno prijavo je kolkovati po tarini postavki 1 in 5 taknega zakona s 30 din, prepis ostane nekolovan. Industrijski obrati vlagajo prijave na s strojem pisanih kolkovanih vlogah. Priložiti morajo tem vlogam podatke o ceni pred septembrom 1939, o ceni pred odobritvijo ter o povišani ceni, ki se naj odobri. Prijavi je priložiti kalkulacijo s katere se utemeljuje povišanje. Tudi te priloge je priložiti v originalu in prepisu. — Ako se želi dostavitev obvestila o rešitvi pospešiti, naj se priloži prijavi frankirano in z naslovom trdke opremljena kuverta.

Pozor! Kupujem in prodajam rabljene čevlje, moške obleke, perilo in stare cunje. Klavžar, Vošnjakova 4.

Do kdaj bodo oskrbovane planinske postojanke

Planinske postojanke Osrednjega društva društva S. P. D. bodo v letošnji poletni seziji zaprte v sledečem vrstnem redu. Do 15. septembra bosta oskrbovani Orožnova koča pod Črno prstjo in Vodnikova koča na Velem polju, do 22. septembra bodo oskrbovane Triglavski dom na Kredarici, Staničeva koča in Češka koča pod Grintavcem, do 29. septembra bodo oskrbovane Aleksandrov dom pod Triglavom, koča pri Triglavskih jezerih, Erjavčeva koča na Vršiču, Cojzova koča na Kokrškem sedlu in koča v Jermanovih vratih. Do 6. oktobra bo oskrbovan Aljažev dom v Vratih. Do navedenih terminov morajo oskrbniki oskrbovati planinske postojanke. Ako pa bi bilo po tem času še lepo vreme in bi skupine hotele še v tem času obiskati eno izmed teh postojank, se je treba predhodno prijaviti vsaj do četrtka in je treba položiti varščino. Stalno so oskrbovane Zlatorog ob Boh. jezeru, Dom SPD na Komni, Dom na Kravcu, Dom v Kamniški Bistrici in koča na Veliki Planini. Planinci, izrabite lepo jesensko vreme ter posetite naše planine.

Radio

Program radio Ljubljana

Torek, 10. sept.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05
Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih
zvokov (plošče) — 12 Za vsakega nekaj (plošče) —
12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02
Citre in harmonika (ga. Dragica in g. Janez Ko-
smerlj) — 14 Poročila — 19 Napovedi, poročila —
19.20 Nac. d. a — 19.40 Objave — 20 Deset minut
zabave (g. Fr. Lipah) — 20.10 Slomšek o materem
jeziku in narodni zavednosti (g prof. Etbin Bojc) —
20.30 Koncert Radijskega orkestra — 22 Napovedi,
poročila — 22.15 Veseli zvoki (plošče).

Drugi programi

Ponedeljek, 9. septembra. Belgrad: 21 Zabavni koncert — **Zagreb:** 20 Operetni koncert — **Bratislava:** 21.80 Beethovenove in Mozartove pesmi — **Brno:** 21.10 Simfonija v Es-duru — **Praga:** 20.30 Zabavni koncert — **Sofija:** 20 Simfonični koncert — **Budimpešta:** 20.10 Orkestralni koncert — **Hoerby:** 20.45 Radijski koncert — **Rim-Bari:** 21.80 Orkestralni koncert — **Trst-Milan:** 21.50 Ljudska glasba — **Kodanj:** 19.50 Koncert Radijskega orkestra — **Sottens:** 20 Koncert lahke glasbe — **Toulouse:** 17.15 Valček.

Šport čez nedeljo

Kolesarji zmagovalci so se vrnili

Ljubljana, 8. septembra.

»Kaj je pa doma kaj novega,« so me vprašali, ko sem vstopil v kupe belgrajškega brzovlaka, s katerim so se veseli vračali naši kolesarji z devetdnevne dirke okrog Srbije. No, sem si mislil, ti so pa tudi radovedni, kakor jaz sam. Pa nič čudnega. Saj so devet dni vrtili kolesa po slabih cestah in ob grdem vremenu. In dobro so jih vrteli. »Nič posebnega,« sem odgovoril. »Moka se je zopet podražila, sicer smo pa z velikim zanimanjem sledili, kako ste vozili. Sicer pa sami povejte, kako je bilo, kako ste bili zadovoljni.«

»pripoveduje Peternejl«

»Gotovo sem vesel, da sem dosegel prvo mesto. Ko smo odhajali z doma na dirke, sem prav dobro vedel, da se bo treba presneto potruditi, če bomo hoteli kaj doseči. Sam sem upal na drugo ali tretje mesto. Pokupce in Davidovič, kakor sami veste, sta dirkača, brez katerih ni delati računov. Pa tudi Srbi so bili dobri. Toda Hrvatje so odpovedali, ker v ravnini so dobri, tukaj pa jim ni šlo. Pot je bila naporna, vreme slabo in niso vzdržali. Srbi so v tem športu še mladi in se jim pozna, da še nimajo rutine in tehnike. Poleg tega je pa kolesarju potrebno ne samo, da ima noge, ampak mora imeti tudi glavo. Prve tri etape smo se potrudili, potem pa ne več, ker ni bilo potrebno in ni imelo smisla, da bi se po nepotrebnem izčrpavali. Imeli smo toliko naskoka, da je bilo teoretično nemogoče, da bi nas kdo prehitel. Seveda, če bi imeli smolo, s katero je treba vedno računati, bi se tudi to lahko zgodilo.

Organizacija je bila odlična in so za nas lepo skrbeli ter nas postregli, kar so mogli. Imeli smo se lepo in smo zelo zadovoljni, kajti povsod ni tako. Če ne bi imeli drugi precejšnje smole, bi se boljše razvstili. Ko smo vozili proti koncu, se mi je naredil na nogi tur, kar me je oviralo. In res je prijazen ter simpatični Janez, pravi Poljanec, težko hodil.

»Kaj pa sedaj?« sem ga vprašal. »Nič,« je

rekel. »Rad bi bil že v Poljanski dolini in se bom s prvim vlakom odpeljal.«

Ta presenetljivi odgovor me je spomnil na silnega Lambergerja, ki je oddobil na cesarskem Dunaju Pegamu glavo, pa se mu je potem mudilo domov k materi. Tudi Peternejl je potisnil ob stran najbolj nevarnega Prokupa in nam prinesel prvo mesto.

Vožnja je bila silno naporna

Najhujša etapa je bila etapa Sarajevo—Čačak. Čez Romanijo je dirkače ujelo slabo vreme in jih je zeblo kakor o božiču, tako da niso mogli iztegniti prstov. To je bila najbolj naporna pot. Peternejl je držal Pokupca, Podmilščak pa Davidoviča, dokler ni Podmilščak imel defekta in mu je Davidovič ušel. Na tej progi so si naši priborili eno uro naskoka in tako tudi že s tem odločili borbo.

Ljudje so jih povsod navdušeno pozdravljali. Tam, kjer so bile določene etape, jih je čakala ogromna množica in jih navdušeno pozdravljala. Tako jih je čakalo v Čaku okrog 10.000 ljudi. Povsod skozi vasi so jih ljudje pozdravljali. Kmalu so zvedeli, da se Peternejl dobro drži. »Janez, ne daj se!« so mu klicali med potjo, in Janez se res ni dal. Povsod so jih ljudje obsipali s cvetjem in Peternejl so na progi Niš—Kragujevac blizu Niša na nekem klancu položili na cesto napis iz evlečije Peternejl. Tako je moral Peternejl samega sebe »povoziti«.

Zaradi slabih cest, ki jih je dež še bolj pokvaril, je bila vožnja naporna.

Tudi Gartner je imel smolo. Ko je privozil pod Avalo, je na lepo asfaltirani cesti ležala opeka. Ko je zavozil nanjo, se mu je pri priči zlomil obroček kolesa. Tako je bil Gartner naenkrat brez kolesa. Kaj sedaj? Mimo privozi neki kolesar in Gartner ga takoj pripravi, naj mu odstopi kolo. Ta mu je kolo res dal in Gartner je odkuril s tujim kolesom proti Belgradu.

Skrbeli so zanje lepo in se pobrigali, da so imeli vsega dovolj ter zadosti. Vsi so bili z orga-

nizacijo zelo zadovoljni.

Smolo je imel tudi Peternejl in je bil v drugi etapi pred Sarajevom sam. Samo še 7 km je bilo do Sarajeva. Toda smola je hotela, da je imel do Sarajeva štiri defekte in tako je zasedel namesto prvega šele četrto mesto.

Darila so bila številna in dragocena

Kovčke so imeli polne najrazličnejših daril, ki so jih dobili pri etapnih voznjeh. Trake, doze, ure in podobno. Človek bi mislil, da prihajajo iz Švice.

Darilo zmagovalca, zlat pokal s kraljevsko krono in napisom »Zmagovalcu devetdnevne dirke okrog Srbije« je dobil Peternejl. To je bilo darilo Nj. Vel. kralja Petra II. Peternejl je dobil tudi uro, ki jo je dal ministrski predsednik Cvetković za zmagovalca na progi Skoplje—Niš. Krasno zlato uro, darilo ministra vojske in mornarice, je dobil Gartner. V Čaku je dobil tudi narodno nošo in kakor je sam povedal, so tam želeli, da bi jo dobil ravno Slovenec. Podmilščak je dobil poleg drugega dirkalno kolo.

Sprejem na ljubljanski postaji

Na kolodvor je prišlo čakati zmagovalce številno občinstvo, ki jih je navdušeno pozdravljalo ter jih spremlilo k »Levu«, kjer jim je bilo prirejeno kosilo.

Predsednik SKS polkovnik Jaklič se jim je v lepem, res iz srca prihajajočem govoru zahvalil, posebej pa še Peternejlu in mu podaril venec. »Ta uspeh,« je rekel, »našega športa ni samo povzdignil, ampak nam je tudi pridobil spoštovanje.« Tudi Gartner je dobil venec SKZ in venec, ki mu ga je podaril njegov klub »Ljubljanka«.

Nato se je zmagovalcem zahvalil še podpredsednik Motokluba »Hermes« Bregar in rekel, da se ni nihče nadejal, da jo bodo tako po slovensko zagodli.

Ker so bili tekmovalci trudni zaradi naporne vožnje je bilo občinstvo dela kmalu konec. Prišel je še ta in oni znanec in segel temu ali onemu v roko ter mu častil. Vsi pa so z zanimanjem ogledovali darila.

Srbska liga

Belgrad, 8. septembra, m. Na današnjih prvenstvenih tekmah Srbske lige so belgrajski klubi doživeli v vseh igrah poraze. To je pravi črni dan za prestolnice klube, ki niso uspeli niti na svojih terenih. Medtem ko neuspeš BSK, ki je igral z izvrstnim moštvom Bate v Borovu in Jugoslavije, ki je igrala v Skoplju s dobrim Gradjskim, ne pomeni velike senzacije, predstavlja zmaga novega ligaša Jugoslavije iz Jabuke nad Edinstvom v Belgradu s 4 : 1 pravo senzacijo. O današnjih tekmah se tabela Srbske lige ni znatno spremenila in še vedno vodi BSK, kateremu sledi Jugoslavija. V Belgradu sta na igrišču BSK pred maloštevilnim občinstvom bili odigrani dve prvenstveni tekmi med Jugoslavijo iz Jabuke in Edinstvom iz Belgrada ter Vojvodino iz Novega Sada in Baskom. V prvi igri je borbeno Jugoslavija iz Jabuke zasluženo premagala Edinstvo, ki v zadnjem času igra slabo in zmaguje edino z ostro igro. Ker pa je Edinstvo naletelo danes še na ostrejšo nasprotno moštvo, je moralo podleči. V drugi igri je Bask sicer energično igral proti Vojvodini, pa je moral podleči pred njenim izvrstnim moštvom.

Bata : BSK 1:0

Gradjski : Jugoslavija 1:0

Slavija : Žak 3:3

Jugoslavija (Jabuka) : Jedinstvo 4:1

Vojvodina : Bask 5:3

Hrvaška liga

Bačka : Sašk 2:0

Concordia : Slavija (V) 1:1

Lepo uspela atletska prireditev v Mariboru

Inž. Milan Stepišnik je postavil v metu kladiva nov rekord

Maribor, 8. septembra.

Na stadionu SK Zvezdničarja je bil danes velik lahkoatletski meeting, na katerem so sodelovali vsi klubi Slovenije, ki gojijo lahko atletiko. Največje presenečenje je bilo pri metu kladiva, ko je inž. Stepišnik (Ilirija, Ljubljana) postavil nov državni rekord na 52,28.

Skok v višino: 1. Milanovič (Il.) 175, 2. Zorko (Zel.) 170, 3. dr. Casny (Pl.) 165 cm.

Met kopja: 1. Peters (Ptuj) 46,97, 2. Franček (Zel.) 46,17, 3. Urbančič (Pl.) 42,78.

Tek na 800 m: 1. Oberšek (Il.) 2:00,6, 2. Goršek (SK Celje) 2:00,8, 3. Šmiderer (SK Rapid) 2:08,5.

Met kladiva: 1. Inž. Stepišnik (Il.) 52,28 (nov državni rekord), 2. Gujznik (Zel.) 42,30, 3. Smerdel (Maraton, Maribor) 32,15.

Tek na 100 m: 1. Zorko (Zel.) 11,4, 2. Taček (Celje) 11,9, 3. Kolenc (Il.) 11,9.

Tek na 5000 m: 1. Kvas (Bratstvo, Jesenice) 17:16,2 min.

Skok s palico: 1. Orsoy (Rapid) 3,50, 2. Radčič (Rapid) 3,20, 3. Smerdel (Maraton) 3 m.

Met krogle: 1. Inž. Stepišnik (Ilirija) 12,45, 2. Jeglič (Pl.) 11,59, 3. Gujznik (Maraton) 11,13 m.

Štabela 4 × 100 m: 1. Zvezdničar 47,2, 2. kom-

Atletski dvoboj Hrvatska : Srbija 116 : 86

Zagreb, 8. septembra.

Današnjemu nadaljevanju atletskega dvoboja med reprezentancama Hrvatske in Srbije je prisostvovalo čez 2000 gledalcev. Danes je bila boljša organizacija ter je vsa prireditev potekla v najlepšem redu. Rezultati:

100 m: Stefanović (Srbija) 11,4 sek. 2. Dimitrijevič (Sr) 11,4. 3. Tauber (Hr) 11,5. 4. Urbič (Hrvatska).

Kopje: 1. Jandrič (Hr) 50,10 m. 2. Smejda (Sr) 49,83 m. 3. Jano (Sr) 47,18 m. 4. Urilič (Hr) 46,77 m.

Za Hrvatsko bi moral nastopiti Markušić, iz neznanega vzroka pa ni mogel nastopiti.

400 m zapreke: 1. Rozenberg (Hr) 60,3. 2. Čatiš (Sr) 62,2. 3. Klein (Hr) 62,4. 4. Jović (Sr).

Troskok: 1. Vučević (Sr) 13,93. 2. Gal (Hr) 13,91. 3. Šimunović (Hr) 13,34. 4. Lazarevič (Sr) 13,29.

Štabela 4 krat 100: 1. Hrvatska, 45,5. Srbi so že pri prvi predaji zgubili palico in nato niso teka nadaljevali. S tem so izgubili dragocenih šest točk, kar je razliko na koncu še povečalo.

Tek na 400 m: Despot (H) 51, Srakar (H) 52,2. Čatiš (Sr) 54, Kling (Sr).

Skok v višino: Abramović (H) 180, Lazarevič (Sr) 175, Zinković (Sr) 175, Rosenberg (H) 175.

1500 m: Kotnik (H) 4,03, Flass (H) 4,03, Fišbah (Sr) 4,17, Banič (Sr).

Kladivo: Gojčič (H) 48,82, Majetič (H) 43,57, Ščetinin (Sr) 35,23 m, Vučević (Sr).

Po končanem tekmovanju je zastopnik bana izročil hrvatskim reprezentantom lep pokal. Prav tako je dobil Kotnik Jože, ki je dosegel najboljši rezultat dneva, lep pokal.

Tenis v Belgradu

Belgrad, 8. septembra.

Danes popoldne so se na igrišču belgrajškega teniškega kluba odigrale teniške tekme za prvenstvo Jugoslavije. V finalni igri za prvenstvo je Baranović premagal Smerduja s 5 : 2, 6 : 3, 6 : 0. Rezultat četrtfinalne tekme Parin : Radisavljevičeva 6 : 3, 6 : 4. Polfinale: Mitčičeva-Parinova 6 : 2, 6 : 3. Finale: ga Mayer-Serne-eva : Mitčičeva 6 : 3, 6 : 2. Juniorski polfinale: Lukman : Horvat 6 : 1, 6 : 0. Milavec : Geduldig 6 : 2, 3 : 6, 6 : 3. Perleš : Djordjevič 6 : 1, 7 : 5. Finale se bo odigral jutri popoldne. Polfinale tekme: Sveci : Tončič 7 : 5, 7 : 5. Dr. Smerdu : Lukman 6 : 1, 6 : 3. Korenčan : Vladislavljevič 6 : 4, 6 : 1. Finale se bo odigral jutri popoldne. Pari gosposde: Smerdu Boris-Bogdanović : Petrovič-Cvetanović 6 : 1, 6 : 1. Weigner-Cvejič : Tončič-Korenčan 6 : 3, 0 : 6, 6 : 3. Bojović-Mogin : Radović-Berta 6 : 0, 6 : 8, 6 : 4.

Dame in gosposde mešaro: Mitčičeva-Bogdanović : Živanovićeva-dr. Ivković 6 : 0, 6 : 2, Jovanović-Radovanović : Parin-Konjović 6 : 4, 7 : 5. Polfinale Mitčičeva-Bogdanović : ga Mayer-Serne-eva-Boris Smerdu 0 : 6, 6 : 3; fir-le se bo odigral jutri.

Turnir v namiznem tenisu

Celje, 8. septembra.

Prvo kolo: Bratstvo III : Mura 3:2, Celje III : Bratstvo III 3:0, Planina : Mladika I 0:3, Feraria : Mladika II 3:0, Celje I : Celje II 1:3, Bratstvo I : Jugoslavija 3:2.

Drugo kolo: Hermes : Bratstvo II 3:0, Celje III : Mladika I 1:3, Feraria : Celje II 3:1, Bratstvo I : Hašk 3:0.

Tretje kolo: Hermes : Mladika I 1:3, Feraria : Hašk 0:3.

Finale: Hašk : Mladika I 3:1.

Za vstop v finale posameznikov so se borili: Marinko : Krečič 2:0, Mergsamer : Vrečič 2:1, Belak : Crnić 0:2 (Belak je bil popolnoma nerazporejen), Dolinar : Strojnik Aleš 2:0.

Četrtfinale: Marinko : Dolinar 2:3. Oba igralca sta se odlikovala z izredno bržino. Crnić : Marinko 3:1, Dolinar : Crnić 3:0, Marinko : Crnić, pri 0:2 se je Marinko vdal; Marinko : Mergsamer 3:1, Dolinar : Mergsamer 3:0. S tem je postal Dolinar prvak Celja in si je priboril prehodni pokal.

Moštvo Haška za prva mesta je dobilo pokal in slavilo dvojno zmago. Drugo in tretje plasiranci so dobili diplome.

Belgrad, 8. septembra, m. V Belgradu je bilo danes odprto prvo telovadsko občinskega odseka za obvezno telesno vzgojo ljudstva. Slavnosti, ki je bila s tem združena, se je udeležil tudi minister za telesno vzgojo ljudstva Dušan Pantič.

Slovenska nogometna liga

Z današnjo nedeljo se je zavrtilo drugo kolo v tekmovanju za naslov bodočega slovenskega nogometnega prvaka. Vseh osem moštvev, ki igrajo v tem tekmovanju, je pomerilo svoje moči na zelenih poljih. V Ljubljani je imel ligas Mars v gostih enajstorico mariborskih Zvezdničarjev, ki nosi še sedaj časten naslov slovenskega nogometnega prvaka. V Mariboru je že drugo nedeljo zapored gostovalo moštvo Kranjčanov. Na jesenicah sta se srečali enajstorico domačega Bratstva in celjskega Olimpa, ki sta doslej prvokrat trčili druga ob drugo. V naš črni revir Trbovlje pa se je podal državni ligas Ljubljana, kar je bilo za tamkajšnje nogometno občinstvo prava senzacija. — V naslednjem pa podrobnejša poročila o teh tekmah oziroma njihovi rezultati.

Železničar : Mars 3:2 (3:2)

Okrog 300 ljudi je danes gledalo prvenstveno tekmo med gornjima moštvi. Ako bi dejali, da je to ali ono moštvo boljše, bi delali krivico, kajti nogomet na današnji tekmi ni ličil prvenstveni borbi, ampak je bil medel odsev nogometnega znanja. Nobenih lepih potez ni bilo, igralci pa so tekali sem in tja čisto brez glave. Kombinacije pa so bile redke. Pa sta si bili obe moštvi v teh nogometnih potezih precej enaki. Neodločen rezultat pa bi bil odgovarjal današnji tekmi. Ako bodo hoteli Marsovi imeti v slovenskem prvenstvenem tekmovanju kaj večjo besedo, bodo morali drugače začeti. Tudi od Železničarja, ki nosi naslov dosedanjega slovenskega prvaka, smo pričakovali precej več, kakor pa je pokazal. Od Marsovcov so se razlikovali po malo bolj živahni igri in po večji volji do zmage.

Kratek potek igre: Moštvi sta se od začetka samo otipavali in nobeno ni hotelo podvzeti odločujočih akcij. Vendar pa se je, kljub tem otipavanjem, Počajtu od Železničarja že v 2. minuti po lepem predlozku levega svojega krila, posrečilo, da je dosegel prvi zgoditek za svoje barve. V 24. minuti so zrušili branilci Železničarja igralca Zigona. Sledila je enast metrovka, ki jo je Doberlet efektno zabil. Izenačenje je bilo doseženo. Borba je valovila iz polja v polje. Obe obrambi sta imeli dovolj posla. Tu se odlikuje predvsem obramba Marsa, ki energično čisti nastale situacije pred svojimi vratni. Iz neke gneče je rezultiral drugi gol za Železničarje. Da bi si zagotovili gostje dokončno zmago, so pričeli ostro napadati, kar pa ni imelo nobenega uspeha. V 30. minuti je Zigon v borbi z vratarjem odnesel boljše polovico in usnje poslal preko njega v prazen gol. Ponovno je Železničar v 39. minuti dosegel vodstvo. Rezultat se prav do konca igre ni spremenil. — V drugem polčasu je Mars izvedel nekaj sprememb v moštvi. Mars je imel v tem delu mnogo več od igre in so njegovi napadalci prav resno nekajkrat ogrožali nasprotnikova vrata. Nekaj lepih strelav je šlo na gol, še več pa je bilo izgubljenih situacij. Mnogo preveč je bilo kombiniranja. Izenačenje je bilo ves čas v zraku. In res se je ponudila izredna prilika tedaj, ko je sodnik postavil žogo na belo točko pred vrata gostov, ko so le-ti preveč odločno položili Zigona na zemljo. A nesreča! Slabo plasiran strel je ubranil vratar in izenačenje je splavalo po vodi. Še nekaj minut in konec je bilo današnje igre.

ISSK Maribor : SK Kranj 1:1 (1:1)

Maribor, 8. septembra.

Danes sta na stadionu Železničarja odigrala prvenstveno tekmo ISSK Maribor in SK Kranj. Za

SK Ljubljana je bil v Trbovljah poražen s 3:2

Kakor je bilo že znano, je Ljubljana odšla danes na gostovanje v naš črni trboveljski revir, kjer jo je sprejel v goste novi slovenski ligas Amater. Zanimanje za to prireditev je bilo med trboveljskimi sportniki izredno veliko in prav simpatično so sprejeli moštvo Ljubljane, ki je vse doslej zastopalo Slovenijo v državni ligi. Toda nihče, ki pozna moštva širom Slovenije, ne bi pričakoval, da bi današnja Ljubljana mogla kloniti pred rudarskimi zastopniki, čeprav je znano, da se le-ti v borbah zagrajejo in hočejo z žilavo igro pridobiti točke za svojo barvo. In tudi danes so položili v igro vse svoje znanje in se niso hoteli ukloniti tehnično boljšim Ljubljancem. Borbenost je v tej igri prevladovala nad tehniko. Trboveljčani so danes zabeležili svoj drugi uspeh, ki ne bo imel majhnega odmeva med slovenskimi nogometaši. Uspelo jim je, da so premagali na svojih vročih tleh prav resnega kandidata za prvaka Slovenske nogometne zveze. Pa naj bo to že kakor koli, vendar moramo našim trboveljskim igralcem k temu nenavadnemu uspehu dati vse priznanje.

Bratstvo (Jesenice) : Železničar (Maribor) 3:2